

Reis naar de Hemel

In mijn studeerkamer hangt een prent van de Zeeuwse kunstenaar en kinderboekenschrijver Wim Hofman met als titel: 'Engelen zingen als nooit tevoren, het Nieuwe Testament in rijm en prent'. In twaalf kleine tekeningetjes wordt het evangelie verteld en getekend in een humoristische stijl. Het tiende tekeningetje brengt het verhaal van Hemelvaart in beeld. Prominent bovenin de prent zien we een wolk waaruit twee voetjes hangen. Aan de onderkant drie verdwaasde poppetjes. Jezus verdwijnt in de lucht. Op de prent lijkt hij een beetje op een schaap met mensenvoetjes.

Die manier van afbeelden doet me denken aan een verhaal dat ik ooit las over een jonge theologe

in gesprek met haar grootvader, jaren geleden. Hij had gelezen over een vliegtuig dat superhoog kon vliegen. Zo hoog dat de vleugels onderweg bevroren, want hoog boven de aarde vriest het meer dan vijftig graden. Grootvader was bijzonder geschrokken van dat bericht. Want hoe was dat nu gegaan met Jezus' Hemelvaart. Als het boven in de hemel zo koud was, dan moest hij toch onderweg bevroren zijn. Opa maakte zich daar oprecht zorgen over en kleindochter zat met de mond vol tanden. Want hoe moest ze hem nu duidelijk maken dat Hemelvaart op deze manier niet uit te leggen valt? Eeuwenlang is het verhaal van Hemelvaart inderdaad afgebeeld als een wolk waar twee voetjes onderuit komen. Als toeschouwer ga je daardoor al snel denken aan een mens die, als een raket, loodrecht naar

boven in de lucht verdwijnt.

Wat moeten wij, moderne mensen, nog met Hemelvaart. Wat verstaan wij onder hemel? Die vragen kwamen enkele jaren geleden tijdens een gesprekskring aan de orde. Een deelnemer herinnerde zich het overlijden van haar man, jaren geleden. Hij was lang ziek geweest. Ze wilde hem natuurlijk niet missen, maar zag ook dat hij op deze manier niet verder kon. Op het moment dat ze werkelijk afscheid van hem moest nemen, vertelde ze, wist ze dat het goed was. Wat er voorbij de dood is en of er voorbij de dood iets is, wist ze niet. Dat is een geheimenis. Wel dat het goed is. Zo kwamen we tot de conclusie dat hemel goed is.

We spraken over hemelvaart naar aanleiding van het hoofdstuk 'Opgegaan naar de hemelen, zittend aan de rechterhand van God de Vader' uit de bundel 'Niet te geloven, Apostolische Geloofsbelijdenis en Bijbel' van Rochus Zuurmond. Hemelen, schrijft hij, is de verblijfplaats van machten, goden en geesten. Misschien is verblijfplaats nog te concreet uitgedrukt, alsof het om een aanwijsbare plek zou gaan. Want goden en machten zijn onzichtbaar, verborgen. Van de God van Israël wordt wel gezegd dat Hij in de hoogste hemel woont: van alle machten is hij de hoogste. De betekenis van Hemelvaart, schrijft Zuurmond, is dat Jezus als de Opgestane leeft als macht onder de machten (p. 98). De inspiratie van Jezus, zijn geest van liefde, vrede en verzoening, inspireert ons nog altijd, als een goddelijke macht. Jezus leeft als een kracht in ons mensen. Op deze manier kon zelfs onze meest vrijzinnige deelneemster, die Jezus vooral als bewonderenswaardig mens ziet, hiermee instemmen. Als de hemel goed is, is God daar te vinden. Jezus is nu daar waar God is, verheven boven andere machten en goden.

In het hoofdstuk vonden we nog een andere boeiende associatie. Zuurmond legt uit wat die wolk in het verhaal kan betekenen. In de bijbel is een wolk vaak een aanduiding van een

godsverschijning. De verhalen over Mozes zijn daar mooie voorbeelden van. Als de Opgestane zich verenigt met God, dan hoort daar een wolk bij. Maar een wolk is natuurlijk niet bedoeld als vervoermiddel (pag. 100).

Wat moeten we dan met die leuke plaatjes van een wolk met twee voetjes eronder? Allemaal begrepen we de behoefte de mensen eeuwenlang hebben gehad (en nog steeds hebben) om zich de verhalen over wat ten diepste geheimenis is, toch concreet voor te stellen. Hoe leg je het verhaal van hemelvaart uit aan mensen die niet kunnen lezen? Door een groep leerlingen af te beelden die hun Meester in de hemel zien verdwijnen, achter een wolk. Een wolk met twee voetjes eronder. Zolang we die afbeelding opvatten als hulpmiddel om het geheimenis te verstaan, gaat het goed. Zonder dat geheimenis doemen er heel wat problemen op, zoals bijvoorbeeld de vrieskou in hogere luchtlagen. Laten we het geheimenis hoog houden!

Ds. Sara Dondorp